

MARCOWY (11) ai

a oraz o jasne.

sg m N marcowy (1). ◇ [D marcowému.] ◇ A marcowy (1), marcow(e)go (1). ◇ n A marcow(e) (1). ◇ pl N subst marcowé (6); -é (3), -(e) (3). ◇ G marcowych (1).

Sł stp brak, Sł stp nazw os: Marcowa, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

Przymiotnik od „marzec” ‘miesiąc’; Martius Cn (11) :

a. Będący częścią miesiąca marca (4) :

Wyrażenie: »dzień marcowy« [szyk 3:1] (4): *RejZwierc* 61v; iedno tych czáfów Tátárovie wtárgnęli do Ruśi dni Márcowych *BielKron* 424v; Cedit solutio ad Calendas Martias, Czás zapłaty/ álbo kładzienia pieniędzy/ ydzie na pirwłszy dzień Márcowy *Mqcz* 29a; *LatHar* ++2.

b. Charakterystyczny dla marca (2) :

Przysłowie: A niewiernemu wśzytko iáwnnie ták práwie iáko Márcowy ínieg táie. *RejPos* 240.

W przen (1) :

Wyrażenie: »marcowe odmiennosci« (1): Bo gdy możelz Máym być/ przecz fie Márcem czyniłz/ A nikt infzy iedno ty/ íam fie ná tym myliłz. Abowiem ty Márcowe/ twoie odmiennosci/ Nie mogą być nieboże/ nigdy bez lekkości. *RejZwierc* 133.

c. Mający swój początek w marcu; ten, który się urodził, który wyrósł w marcu (5) : Zaiączka marcowego thak czákiem w garnczu/ włożywśzy do piecza vjułzyc [...] á potym go na proch ítlucz, Ten proch íeft barzo vzyteczny *FalZioł* V 84v.

W porównaniu (1): pátrz ná oycá á ná mátkę tu ná íwiecie/ ktorzy dziatki máią miedzy íobą/ iáko ie rozno miłuią/ mátká kápie/ pieści/ miłuię/ karmi/ vpśtrzy/ vbryzuie iáko márcowe profię [= młode prosię pieczone na Wielkanoc] *RejZwierc* 178v.

Zestawienia: bot. »marcowe fijołki« = *viola Martia a. nigra a. purpurea* Cn [szyk 2:1] (3): Márcowe fijołki/ *Viola purpurea*, Mertzen feylichen. *SienLek* 230, Xv, X2v.

[bot. »marcowy kwiat« = *Muscari* Mill.; szafirek, bylina cebulkowa z rodziny liliowatych (*Liliaceae*); *hyacinthus*, *hysginum*, *vaccinium* Cn [szyk zmienny]: HYACINtus, Flos Martii. Márcowy kwiat. SŁowo to *Hiacintus* íeft póspolité Kwíátu Kofzáycowému/ Leliiey biały/ y Kwíátu Márcowému. *UrządowHerb* 168–169.]